

Ingo Piepers: “er komt oorlog in 2020, reken maar na”

Drs. Willem H.Th. Heijster Lkol MPSD b.d.

Dit is geen recensie maar de signalering van een Volkskrantbijlage van een opmerkelijk boek van bijna 800 pagina's dat als e- book gratis is te downloaden. Het is geschreven door een marinier die in 1995 een tijdlang commandant was van de Nederlandse onderdelen van de Rapid Reaction Force in Sarajevo. Piepers vindt zich echt geen doemdenker, maar als uit zijn berekeningen rolt dat rond het jaar 2020 de wereld een grote militaire crisis zal door maken, dan vindt hij het zijn taak dat duidelijk te zeggen. Zijn boek is een uitwerking van zijn proefschrift van drie jaar geleden Na terugkeer uit Bosnië is Piepers zich gaan toeleggen op de vraag wat oorlogen soms zo onvermijdelijk maakt dat goede burens elkaar te lijf gaan. Dat resulteerde in de promotie over de dynamiek van de internationale politiek., waarin hij wel patronen ontwaarde, maar eigenlijk nog niet de kern te pakken had. Dat is inmiddels wel zo. Op de omslag van zijn boek staat een geabstraheerde grafiek alsof het over aardbevingen gaat. Maar wat de aanzwellende en weer wegstervende trillingen, afgewisseld met heftige pieken daartussen, beschrijven, is geen rommelende en schokkende aarde, maar de historische oorlogszucht van de wereld. Piepers gebruikt theorieën uit de wiskunde en fysica over instabiliteit en chaos in netwerken om de wereldgeschiedenis te doorgronden.

Grondstof voor zijn analyses en berekeningen is een bestaande database van honderden conflicten, van klein tot groot, tussen 1495 en 1975, aangevuld met recenter eigen materiaal. Het basisidee is dat de internationale politiek een samenhangend systeem is, dat spanningen opbouwt, die door gewapende conflicten worden ontladen. Piepers zoekt in de database naar patronen, maar op een andere manier dan historici doorgaans doen. Die denken volgens Piepers in eeuwen en meten de ernst van de conflicten af aan de aantallen slachtoffers. Dat kan volgens Piepers, maar zijn stelling is dat je er niet mee doorgrondt wat er werkelijk gaande is. Volgens Piepers is het aantal betrokken staten een veel betere maat voor de ernst van een conflict.

En de tijdschalen zijn die van het systeem zelf, zoals dat slingert en soms haast zo maar lijkt te exploderen in wereldwijde oorlogen. De systematiek die Piepers ontdekte heeft een griezelig soort logica voor wie het eenmaal ziet. Na een groot conflict zijn de kaarten van de macht geschud en zullen nieuwe conflicten aanvankelijk diplomatiek of met beperkt geweld worden opgelost tussen een paar staten. Gaandeweg groeit het netwerk dat nodig is om

conflicten op te lossen. Tot er een moment komt dat vechten echt geen oplossing meer is, omdat voluit vechten echt geen optie meer is, omdat dat voluit oorlog in het hele netwerk zou betekenen.

Dat, zegt Piepers, is een omslagpunt, waar staten en problemen meer en meer verweven raken. Na zo'n *tipping piont* neemt de spanning in het systeem niet af, maar nog verder toe, ook omdat conflicten en onderwerpen verweven raken. En zonder voldoende nieuwe ontladingen bouwt het systeem volgens Piepers meer en meer energie op. Piepers: in trillende systemen kom je dan in een van fase van overgang, zoals water bij het kookpunt in gas overgaat. Dat zet de opgebouwde energie vrij en geeft een nieuwe ordening.

Wereldoorlogen zijn zulke faseovergangen. De bom barst letterlijk. Dat is de overgang naar een nieuwe orde. Extra complicatie: door de steeds sterkere internationale verwevenheid worden de tussenpozen tussen uitbarstingen steeds korte en heftiger.

Dat de wereldgeschiedenis als een fysisch verschijnsel is, klinkt als simplisme. Dat beseft Piepers maar al te goed. Maar de patronen zijn er, de dynamiek lijkt duidelijk. Er schuilt een ongemakkelijk onvermijdelijkheid in dit soort patronen, waarvan Piepers ongerust wordt.

Volgens zijn definitie zijn we sinds de Tweede Wereldoorlog inmiddels het volgende *tipping point* gepasseerd. Er is grote verwevenheid van conflicten: Oekraïne, Brexit, de EU, het MO staat in brand, vluchtelingen, Trump als president, Erdogan als ongeleid projectiel, Poetin als manipulant. Er is een sfeer van het zoeken naar radicale oplossingen die het systeem laadt. Piepers verwacht daarom op basis van zijn boek een uitbarsting van het systeem binnen enkele jaren, waarschijnlijk in 2020 volgens zijn berekeningen.

En daarna, als we dan nog leven tenminste, nog eens drie keer een systeemoorlog tot 2050. Hij zou er graag naast zitten, maar zijn berekeningen laten geen andere conclusies toe.

Piepers probeert zijn boek te slijten aan zowel de VN, als aan Poetin en Trump.

Bovenstaande is een bewerkte versie van een boekbespreking van het boek van Piepers in de bijlage van De Volkskrant door Martijn van Calmthout van 6 december 2016, omdat ik hierover in geen ander Nederlands tijdschrift aandacht voor dit boek heb gezien en ik denk dat er onder de lezers belangstelling voor zou kunnen zijn.

Naschrift

Op het moment dat ik bovenstaande naar de redactie wil versturen waarschuwt een Turkse minister in het NOS-journaal dat de overwinning van de VVD-er Rutte zal leiden tot godsdienstoorlogen in Europa....

2020 Warning

Ingo Piepers

Conijn advies

ISBN 9789082411812

796 blz. € 79, 99

Gratis downloaden: global4cast.org